

Державний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ»

Студентки 4 курсу, 13 групи,
спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Гузій
Сніжани
Олегівни

(підпис студента)

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Дьяченко
Ольга
Володимирівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

Головня Юлія
Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2022

Державний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

«01» грудня 2021 р.

Завдання

на випускню кваліфікаційну роботу (проект)

студентові

Гузій Сніжані Олегівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«РЕАЛІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ»**

Затверджена наказом ректора від «26» листопада 2021 р. № 3884

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 05.06.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою

Об'єкт дослідження: процес реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні основи розвитку освіти в умовах діджиталізації

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ

1.1. Сучасний стан розвитку освіти в м. Кагарлик

1.2. Оцінка ефективності реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

2.1. Проблеми реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації

2.2. Розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою та оцінка їх ефективності

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проекту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 20.11.2021	20.11.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 05.01.2022	05.01.2022
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.03.2022	20.03.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.04.2022	20.04.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи	До 23.05.2022	23.05.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 01.06.2022	01.06.2022
7	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	01-05. 06.2022	01-05. 06.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 10.06.2022	До 10.06.2022
11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком

6. Дата видачі завдання «01» грудня 2022 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Дьяченко О.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Гузій С.О.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота характеризується актуальністю та своєчасністю, оскільки присвячена питанням реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації.

У роботі проаналізовано сучасний стан розвитку освіти в м. Кагарлик, оцінено ефективність реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації. Визначено проблеми та розроблено комплекс заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою. Висновки та пропозиції, що сформульовані в роботі, є цілком обґрунтованими.

У процесі дослідження здобувач продемонстрував достатній рівень володіння методологією наукових досліджень, вміння використовувати сучасні методи оброблення інформації.

Випускна кваліфікаційна робота є завершеним науковим дослідженням, виконана у повному обсязі, відповідає встановленим вимогам та рекомендується до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Гузій С.О.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали)

«10» червня 2022 р.

Зміст

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ	5
1.1. Сучасний стан розвитку освіти в м. Кагарлик.....	5
1.2. Оцінка ефективності реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації	10
РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ	15
2.1. Проблеми реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації	15
2.2. Розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою та оцінка їх ефективності	20
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	25
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	27

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний розвиток нових інформаційно-комунікаційних технологій викликає системні зміни в усіх сферах суспільного життя. Освіту, як одну з найважливіших видів людської діяльності, не можна виключати з цього процесу. Одним із ключових проявів соціальної віртуалізації є тенденція діджиталізації освіти. Як нова тенденція розвитку світового суспільства, що приходить на зміну інформатизації та комп'ютеризації, вона ґрунтується на цифровому поданні інформації, виведенні економічної ефективності та якості життя в масштаби економічного та соціального життя країни та світу.

Такі зміни неминуче зачіпають всі сторони суспільного життя, де, з одного боку, створюють нові можливості для розвитку, а з іншого – породжують численні ілюзії. Розвиток технологій привів до розробки нових засобів навчання і зробив процес навчання більш ефективним. Однак необережне використання цих інструментів може мати протилежний ефект, коли реальні знання замінюються ілюзією, а навчання стає простою розвагою. Навіть скептично ставлячись до таких інновацій, більшість педагогів розуміють, що зміни неминучі, і бачать два основних напрямки змін:

- Освіта має бути ближче до проблем реального життя;
- Система навчання повинна враховувати та належним чином використовувати нові технологічні можливості [7].

Дослідження теоретико-методологічних засад державної політики в галузі освіти присвятили свої праці В. Андрющенко, В. Дарманський, Д. Дзінчук, І. Загарницька, В. Клепка, В. Кремень, В. Луговий, В. Огнев'юк та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою.

Для досягнення поставленої мети визначено такі завдання:

- проаналізувати сучасний стан розвитку освіти в місті Кагарлик;
- оцінити ефективність реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації;
- визначити проблеми реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації;
- розробити комплекс заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою.

Об’єктом дослідження є процес реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи розвитку освіти в умовах діджиталізації.

Методологія дослідження. Для досягнення мети дослідження в процесі написання випускної кваліфікаційної роботи було застосовано такі методи наукового пізнання як формально-логічний (для аналізу реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою), діалектичний (для визначення сучасного стану розвитку освіти в місті Кагарлик), системний (для характеристики ефективності розвитку освіти, визначення комплексу заходів щодо вдосконалення освіти), статистичний (для узагальнення й аналізу статистичної інформації за тематикою дослідження), формальної логіки (для формулювання висновків та пропозицій).

Структура роботи. Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел. Повний обсяг роботи становить 31 сторінку, з них 24 сторінок основного тексту. Робота включає 4 таблиці, 4 рисунка. Список використаних джерел налічує 31 найменування.

РОЗДІЛ 1. АНАЛІЗ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ

1.1. Сучасний стан розвитку освіти в м. Кагарлик

Найважливішою складовою у суспільному розвитку є освітня галузь. Сучасне суспільство вимагає нового рівня знань, інформаційних, практичних навичок та якості оновленої системи освіти.

Відповідно до Закону про бюджет України та Закону України «Про освіту», «Про здобуття загальної середньої освіти», державні та комунальні заклади загальної середньої освіти фінансуються з державного, місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, наприклад, благодійна допомога, гранти тощо [22].

З державного бюджету заклади загальної середньої освіти отримують освітню субвенцію на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам у частині забезпечення видатків на здобуття повної загальної середньої освіти. Також для закладів загальної середньої освіти з державного бюджету виділяються субвенції на підтримку Нової української школи, організацію інклюзивної освіти, субвенція «Спроможна школа для кращих результатів» для підтримки опорних шкіл — на ремонти, закупівлю обладнання та автобусів [1].

Освітній простір міста Кагарлик постійно вдосконалюється відповідно до викликів часу та є ефективною системою актуальної інформації та методик організації освітнього процесу, що забезпечує реалізацію права кожної дитини на отримання якісної освіти.

Станом на вересень 2021 року в Кагарлицькій ОТГ функціонує 13 закладів загальної середньої освіти та 16 закладів дошкільної освіти. В усіх закладах були проведені поточні ремонтні роботи за кошти місцевого бюджету в сумі 1,3 млн. грн. Загалом кількість учнів станом на вересень 2021 року в м. Кагарлик становить 1911 осіб (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Заклади загальної середньої освіти в місті Кагарлик станом на 2021р.

Заклади загальної середньої освіти	Здатність навчального закладу (учнів)	Кількість учнів	Кількість персоналу	Кількість класів	Кількість приміщень	Кількість інклюзивних класів	Кількість дітей в інклюзивних класах
Кагарлицький початково-виховний комплекс «загальноосвітня школа І-ІІ ступенів - ліцей»	330	314	43	11	17	-	-
Кагарлицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №1	450	443	47	18	37	3	3
Кагарлицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №2 імені В.П. Дашенка	540	334	77	13	-	11	14
Опорний загальноосвітній навчальний заклад Кагарлицька загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3	1200	820	75	32	76	9	11

Джерело: Складено автором на основі [19].

З метою забезпечення навчання для учнів, що проживають у сільській місцевості, гарантоване регулярне безоплатне перевезення учнів та педагогічних працівників. Організовано підвезення 655 учнів та 77 вчителів від закладів освіти до місць навчання та роботи і в зворотному напрямку. Підвезення здійснюють вісім шкільних автобусів, якими підвозяться 570 учнів та 28 педагогічних працівників шкіл району; 54 учні та 46 педагогічних працівники шкіл району, які не охоплені маршрутами шкільних автобусів, підвозяться безкоштовно до місця навчання і додому рейсовими маршрутами, що забезпечено угодою відділу освіти з ПП «Лобуренко». Безоплатне підвезення учнів, які проживають поза межею пішохідної доступності здійснюється відповідно до Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти. Відділом освіти забезпечується технічний нагляд за транспортними засобами, організовано проведення передрейсового та післярейсового огляду автобуса та планове технічне обслуговування [20].

В усіх закладах освіти створено нове освітнє середовище для учнів початкових класів, а саме: закуплено нові парти, стінки на комп'ютерне обладнання, принтери, планшети та дидактику. Компанія «Розумники», яка є дуже потужною зараз на ринку виграла тендер на ноутбуки. В рамках проекту навчання, яке проводила компанія «Розумники», вчителі початкової ланки пройшли навчання та залишилися приємно вражені, оскільки, вони дізналися про нові можливості, якими можуть поділитися з учнями завдяки інтерактивним технологіям.

У 5 закладах освіти Кагарлицької ОТГ відкрито інклюзивні класи, де навчаються 32 дитини з особливими освітніми потребами. Станом на вересень 2021 року було видано підручники згідно замовлення (рис. 1.1).

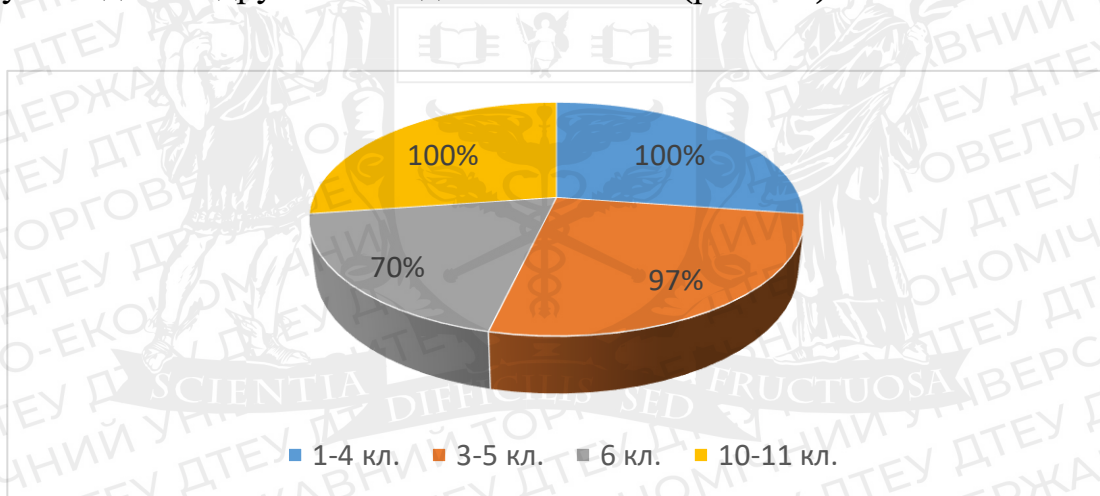

Рис. 1.1. Забезпеченість шкіл Кагарлицької громади підручниками станом на вересень 2021 р.

Джерело: Складено автором на основі [20].

Якщо говорити, про покращення фізичної та технологічної бази навчального закладу, то Опорний загальноосвітній навчальний заклад Кагарлицька загальноосвітня школа I-III ступенів №3, завдяки тендеру «Спроможна школа» придбала новий кабінет інформатики. Ресурсні кімнати облаштовані для дітей з особливими освітніми потребами. Було закуплено засоби для навчання та обладнання на 60 тисяч гривень, а також триває ще закупівля на 300 тисяч гривень [20].

Кожен рік опорний загальноосвітній навчальний заклад Кагарлицька школа №3 проводить аналіз своєї роботи під гаслом «Перезавантаження». Ще на початку нового навчального року, школа виграла грант на реалізацію проєкту «Шкільне соціальне підприємництво», який є першим у Кагарлицькій громаді. Проєкт реалізується в результаті синергії БФ «Подільська громада» та БФ «МХП-Громаді» за підтримки ICAP «Єднання» та Агентства США з міжнародного розвитку в рамках проєкту «Ініціатива секторальної підтримки громадянського суспільства України. Відтепер у школі навчають дітей фінансової грамотності, 3Д – моделюванню, швейній та столярній справі, підприємницьким та навичкам здорового харчування. Головна умова проєкту – співфінансування, що становить: 60% - кошти громади, а 40% - кошти «МХП-Громаді». Загальна сума бюджету становила 158040 гривень (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Фінансування проєкту «Шкільне соціальне підприємництво» станом на 2021 р.

Обухівська районна рада	65000 грн.
Кагарлицька територіальна громада	20000 грн.
ГО «Майстерня змін»	17120 грн.
ТОВ «Агроексперт»	5000 грн.
БФ «МХП-Громаді»	55920 грн.
Загальна сума	158040 грн.

Джерело: Складено автором на основі [6].

За кошти, які виділили спонсори проєкту було закуплено швейні машини, розкроювальні столи, багатофункціональні термопреси, духову шкафу, сенсорні поверхні, змішувачі, бойлери, парові установки, а також – лобзики, пальники для художнього випалу, стрічкові шліфувальні машини, гравери (багатоцільові інструменти, призначені для точної обробки деталей), циркулярну пилку для розпилювання заготовок, стелажів та пластикові нитки для 3D-принтера.

Кагарлицька міська школа №3 є майданчиком для спілкування між молодіжною ініціативою «Компас» та міськими школярами. Тут реалізується

навчальна програма «Школа успіху», яка допомагає розвивати командоутворення, креативність, комунікативні здібності серед учнів різного віку та класів. Приклад – восьмикласник, який подав заявку на участь у краудфандинговій платформі. Завдяки регулярним дописам у Facebook, ініціативам учнів, батьків та багатьох інших доброчинців за 2 місяці було зібрано 27 163 гривень. За ці кошти було придбано: 2 баскетбольні кільця, 4 баскетбольні м'ячі, волейбольна сітка, 4 волейбольні м'ячі, футбольна сітка та м'ячі.

За словами вчителів школи, сучасним дітям потрібні не тільки академічні знання. Тому за допомогою розвиваючих ігор сучасний освітній простір школи стає комфортним місцем для навчання та відпочинку дітей.

Пандемія COVID-19 наклала відбиток на роботу закладів освіти, всі заклади перейшли на карантин та працювали в дистанційній формі навчання. Для дистанційного навчання заклади освіти використовували такі освітні платформи, як: Zoom, Viber, Classroom, Human та інше. Але так, як не всі вчителі мають власний комп'ютер вдома для того щоб вийти в мережу та провести заняття, обласна державна адміністрація та департамент освіти і науки Київської ОДА, виділили кошти з державного та обласного бюджету для придбання ноутбуків для вчителів Кагарлицької ОТГ.

16 листопада 2021 року було отримано 77 ноутбуків; 70 - для двох опорних шкіл міста, це - Кагарлицька школа № 3 та Кагарлицький НВК «ЗОШ I-II ступенів-ліцей». Ще по два ноутбуки - для Слобідської школи та для Кагарлицької ЗОШ I-III ст. №1 і три - для Кадомської ЗОШ I-II ст. [6].

Отже, якщо порівняти освіту міста Кагарлик яка була раніше та сьогодні, можна сказати, що вона зазнала суттєвих змін, а саме в якості освіти, способах викладання та ін. На сучасному етапі освіта все далі розвивається, система освіти зазнає значних змін, що позитивно відображається на навчанні учнів. Освіта стає більш новою та цікавою для учнів, як початкової школи так і середньої школи.

1.2. Оцінка ефективності реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації

Реформа загальної середньої освіти в Україні, що впроваджується зараз, зосереджена в першу чергу на формування всебічно креативної, розвиненої, цілісної особистості, патріота, який готовий змінювати світ, має активну життєву позицію та готовий вчитися впродовж свого життя.

Було визначено три необхідні умови для сучасних освітніх змін:

1. Необхідність всебічного та гармонійного розвитку особистості;
2. Створення нової парадигми проблемно-орієнтованого професіоналізму;
3. Освіта – що орієнтована на людину, спрямована на перехід від одновимірної до багатовимірної трансформації людини (навчання стає мистецтвом, яке сприятиме прагненню особистості до саморозвитку) [17].

Подальша реалізація принципів Нової української школи (далі – НУШ) потребує якісних змін у процесі підвищення кваліфікації вчителя – підготовка вчителів, які будуть компетентними, мотивованими, професійно рефлексивними, здатними змінювати та впроваджувати принципи НУШ, готовими допомагати учням та розвивати компетенції, необхідні для життя в сучасному світі [15].

У 2019 році ключовими завданнями у забезпеченні діяльності вчителів було: створення системи добровільної атестації вчителів (заохочення вчителів до підвищення рівня викладання та підтвердження високого рівня професійної компетентності), створення сучасної системи вчителів.

Вчителі Кагарлицької громади мають навички в інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). Майже всі вчителі користуються комп'ютерними програми Word (90,2%) та Power Point (81,1%). Програма Smart Notebook для них маловідома, лише (19,5%) викладачів мають навички її використання. Вчителі мають набагато нижчий рівень обізнаності з різними інструментами для виготовлення

навчальних матеріалів. Лише (10,1%) і (14,5%) використовують програму Glogster: Glogster або Padlet відповідно (рис. 1.2).

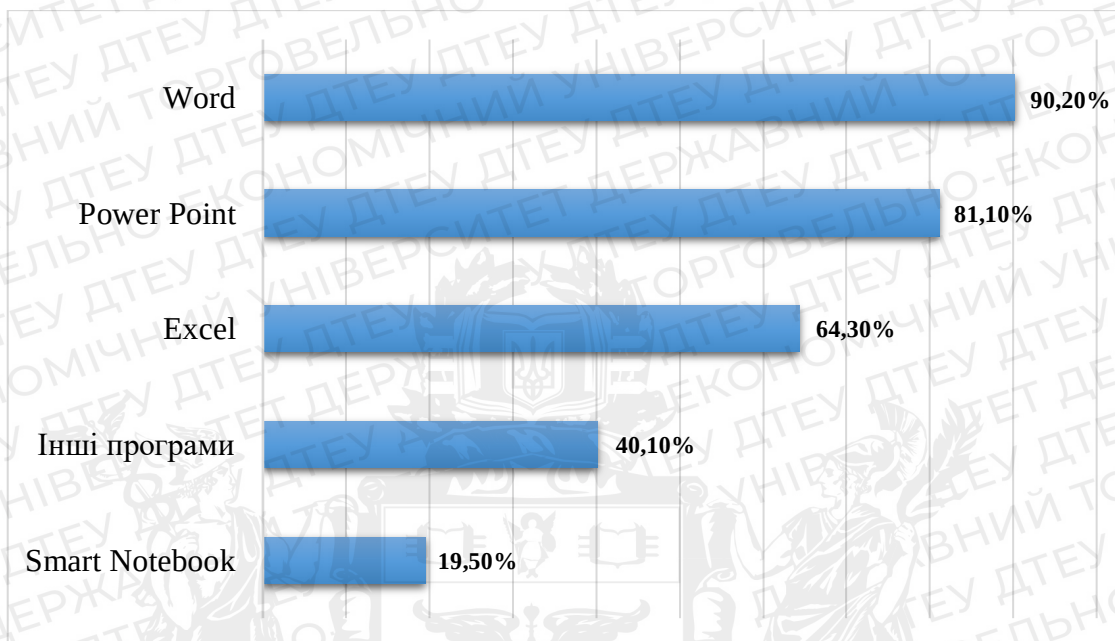

Рис. 1.2. Рівень обізнаності та навички володіння комп'ютерними програмами, 2020 - 2021 рр.

Джерело: Складено автором на основі [20].

Близько 80% вчителів мають власні сторінки в соціальних мережах. Вони створені для спілкування з батьками та колегами (45,6% та 42,4% відповідно) (рис. 1.3).

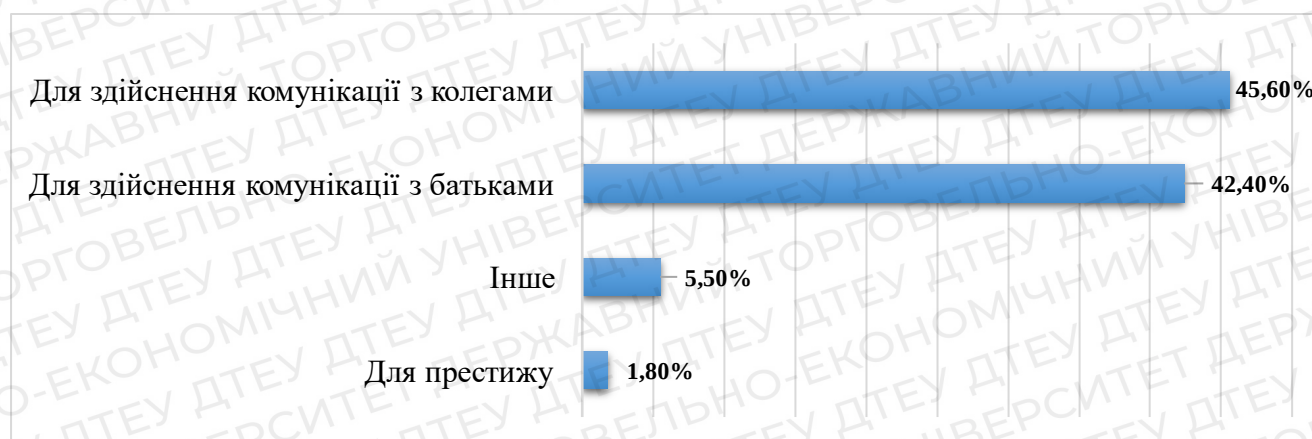

Рис. 1.3 Рівень комунікації вчителів, 2020 - 2021 рр.

Джерело: Складено автором на основі [20].

Більшість вчителів готові використовувати інноваційні методи навчання (93,8%) (рис.1.2). Серед інноваційних методів, які вони планують використовувати найбільшою популярністю користуються ігрові технології (19,8%) та технології інтерактивного навчання (17,2%).

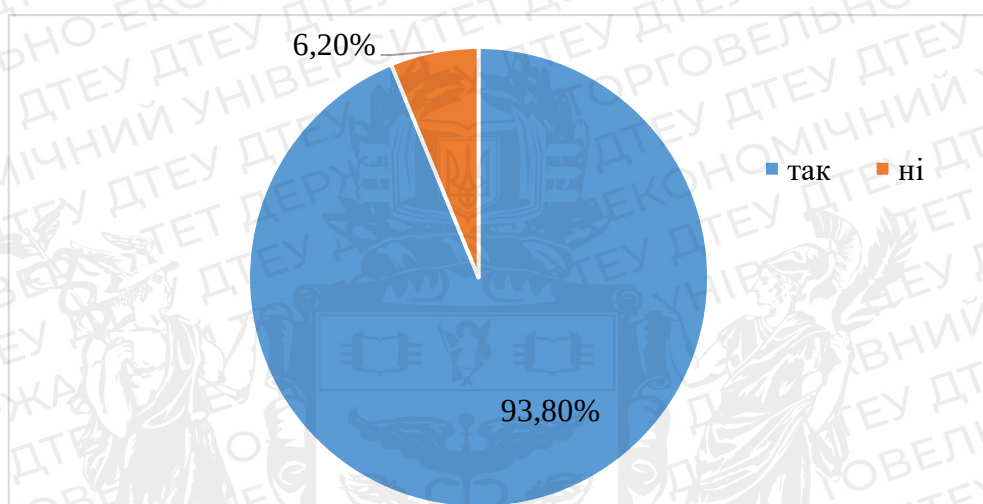

Рис. 1.4. Готовність учителів застосовувати інноваційні методи навчання, 2021 р.

Джерело: Складено автором на основі [20].

На зміну класичній чорній дошці у багатьох класах з'являється цифрова, або інтерактивна дошка. Перевага такої дошки в тому, що крім записів на ній також можна дивитися різноманітний контент, взаємодіяти з іншими користувачами та використовувати спеціальні програми.

Інтерактивна дошка робить роботу вчителя та учня суттєво простіше, дозволяючи виконувати будь-які завдання, від спільної творчості на уроках малювання до редагування зображень, проведення презентацій та створення фонових нотаток. У кілька кліків вчителю доступні різні шаблони та інструменти, від розкладів до календарів-графіків та стратегічних планів.

Діджиталізація у сфері освіти допомагає учням отримувати знання, навіть на відстані. Цифрові технології стали дуже зручними для всіх учасників освітнього

процесу. Також великою перевагою є домовленість між Міністерство освіти і науки України та ТОВ «Майкрософт Україна». Вони змогли домовитися про безкоштовне використання центрів командної роботи Microsoft Teams for Education для налагодження онлайн-занять. Зокрема цей сервіс дозволяє наступне:

- організовувати онлайн-уроки з можливістю їхнього перегляду в будь-який час, створювати віртуальні класи, влаштовувати засідання педагогічних рад;
- створювати закриті чати для спілкування; організовувати відеоконференції з підключенням до 300 учасників;
- створювати цифрові зошити та журнали успішності;
- здійснювати оцінювання, планування завдань, контроль їх виконання;
- формувати розклади;
- додавати електронні підручники або освітні ігри та інше [18].

Однією з переваг дистанційного здобуття знань є те, що воно дає змогу школам самостійно організовувати процес, враховуючи технічну базу, здібності вчителів та учнів. Тобто як слідувати навчальній програмі, та які теми потрібно переглянути ще раз, коли дитина матиме можливість повернутися до школи тощо.

Карантин нам показав, що батьки та деяка кількість вчителів були не зовсім готовими до дистанційного навчання. Існують технічні проблеми, що бракує можливості для проведення комплексних відеоуроків. Не всі батьки вміють мотивувати учнів і те, що вони не навчають дітей самостійно виконувати домашнє завдання, організовувати повсякденне життя, а також нерозуміння використання освітніх платформ батьками. Більшість українських школярів та батьків не схвально ставляться до дистанційного навчання. Зокрема, виявляється, що 80% батьків воліють навчати дітей безпосередньо в школі. Тому, що соціалізація дітей важлива для формування здорової особистості. Таким чином, нами було виділено переваги та недоліки дистанційного навчання (табл.1.3).

Таблиця 1.3

Переваги та недоліки дистанційного навчання

Переваги	Недоліки
Здатність використовувати велику кількість ресурсів і ресурсів для навчання	Доступ до цифрових ресурсів та високоякісного Інтернету посилює освітню та соціальну нерівність
Постійний доступ до матеріалів	Навчання розраховане на самостійних дітей
Можливість навчатися в комфортних умовах і в зручний час	Діти молодшого шкільного віку неухважні, не можуть сприймати інформацію більше 10-20 хвилин
Економія часу на дорогу та збори	Велике зорове навантаження
Більша зацікавленість і включеність батьків у навчання	Відсутність постійного зорового контакту з учнями накладає моральний тягар на вчителів
Можливості організації творчих завдань	Відсутність соціалізації

Джерело: Складено автором на основі [29].

За даними що вказані вище, можна сказати, що освіта в умовах діджиталізації здійснюється ефективно. Більшість вчителів опанували навички користування інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечує якісне надання освітніх послуг учням Кагарлицької територіальної громади.

Отже, сьогодення вимагає переходу на якісно вищий рівень використання цифрових технологій в освіті, удосконалення державного управління цим процесом.

Незважаючи на те, що процес діджиталізації освіти не завжди йде гладко, всі факти демонструють, що цифрове навчання це майбутнє. Спостерігаючи за процесом діджиталізації у сфері освіти можна сказати, що до технологій навчання школи звертаються все частіше. А досвід 2020 року продемонстрував, що в умовах глобальної кризи саме інформаційні технології дозволяють мільйонам людей у всьому світі продовжувати навчатися та отримувати нові знання з різних куточків світу.

РОЗДІЛ 2. УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ КАГАРЛИЦЬКОЮ МІСЬКОЮ РАДОЮ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ

2.1. Проблеми реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації

Проблеми реалізації державної політики, з якими освіта може зіткнутися в ході інноваційних змін, можуть бути значними, через його стратегічну важливість для соціального розвитку. Крім того, освітні ризики не завжди призводять до негативних фінансових втрат, вони є загрозою в довгостроковій перспективі. Будь-яка реформа, в тому числі й освітня, має три етапи розвитку: прийняття, впровадження та подальший розвиток. Важливими є всі три етапи реформи, навіть на законодавчому рівні, недостатньо, бо це лише передумова її реалізації шляхом подальшого розвитку, який потребує часу.

Тому актуальним є оцінка ризиків, що впливають на ефективність освітніх реформ та якість освітньої діяльності. Це потребує систематизації освітніх груп ризику, розробки індикаторів виявлення та розробки профілактичних заходів щодо зниження негативного впливу ризику. Побудова ієрархії рівнів ризику за допомогою індикаторів контролю ризиків дозволить визначити стратегічні кроки, які діятимуть на упередження, щоб усунути або мінімізувати вплив ризику на реформування процесу загальної середньої освіти.

Ми вважаємо, що в контексті реформ НУШ ризики в освітній сфері належать до мезоризиків (масштаб освітній галузі) та мікроризиків (розмір організацій загальної середньої освіти). Довгостроковий ризик (на 10 років) – це стратегічне бачення подальшого реформування базової та професійної шкіл та середньострокові (на 3-5 років), які більш технічно деталізовані, з орієнтацією на подальшу реалізацію

реформи початкової школи. Крім того, ризики поділяються на зовнішні (загальнодержавні) та внутрішні (галузеві) [24].

З огляду на особливості впровадження реформи загальної середньої освіти нами було виділено кілька прикладів ризиків:

1. Зовнішні довгострокові мезоризики, включають в себе економічну нестабільність та обмеженість ресурсів. У цю групу входить багато показників, зокрема заробітна плата вчителів загальної середньої освіти, витрати на одного учня, матеріально-технічне забезпечення (кількість укомплектованих робочих місць, кількість класів, наявна навчальна література, кількість автобусів тощо).
2. Внутрішні довгострокові середньострокові ризики включають: соціальне розшарування за економічним статусом домогосподарства, соціальним статусом, расою та релігією. Запровадження посади психолога в навчальних закладах сприятиме зниженню цього рівня ризику, що гарантуватиме соціальній адаптації учнів та розвитку громадянської позиції.
3. Зовнішні середньострокові ризики включають небажання деяких викладачів до інновацій, перехід на компетентнісний та інтегрований підхід, вибір власних траєкторій навчання.

Проблемою закладів освіти Кагарлицької ОТГ є некомпетентні школи в селах. До таких шкіл належать школи, де навчається менше 100 дітей, тобто середня наповнюваність класів не перевищує 10 учнів. Проблема низької наповнюваності класів характерна для сільських поселень. Це пов'язано з потоком населення з невеликих сіл і містечок до міст. І навпаки, утримувати такі заклади громаді не вигідно, оскільки обмежений бюджет громади не дозволяє підтримувати неефективну освітню мережу. Адже гранти на навчання розраховуються за формулою, яка розподіляє кошти за наповнюваністю класів. Тобто, чим менше в школі класів, тим менше утримання отримує місцевий бюджет.

Вчителі в таких школах змушені викладати по кілька предметів, до того ж, не маючи достатнього технічного забезпечення, а через відсутність здорової конкуренції серед учнів (їм просто нема з ким змагатися) падає мотивація. Як результат – ЗНО в українських сільських школах здають гірше, ніж у міських.

З огляду на те, що гранти покривають лише заробітну плату педагогічних працівників, громада фінансує комунальні послуги та утримання технічного персоналу з місцевого бюджету.

Варто зауважити, що ОТГ витрачає чималі кошти на опалення малокомплектних шкіл, а може інвестувати в енергоефективні заходи та проекти розвитку. Серед інших важливих проблем шкіл – є прив'язка до обмежених бюджетів, які більшою мірою йдуть на ремонти шкіл, а не на нове обладнання, книжки, карти чи комп'ютери, низька залученість батьків та громади. Низька якість сільських навчальних закладів зумовлена такими факторами:

- застарілі матеріально-технологічні бази, необхідність капітального ремонту та переобладнання навчальних кабінетів;
- окремі предмети викладають викладачі, які не мають відповідної кваліфікації, що негативно впливає на успішність складання зовнішнього незалежного оцінювання.
- для учнів не існує конкурентного середовища, що спонукає їх досягати кращих результатів у навчанні.

Низька кількість вчителів у малокомплектних школах не сприяє створенню творчої професійної конкуренції серед вчителів, але обмежує впровадження нових форм і методів навчання. Щоб оптимізувати навчальний процес та зекономити кошти, школи у районі отримали статус опорних шкіл – найбільших і найпотужніших навчальних закладів громади, навколо яких будуть гуртуватись менші школи. Таким чином найменш ефективні малокомплектні школи можна буде ліквідувати, а учнів з них перевести до сусідніх, де якість освіти вища.

Натомість оптимізацію шкіл не слід розглядати лише як спосіб заощадити гроші за рахунок зменшення кількості навчальних закладів, які органи місцевого самоврядування мають утримувати, або кількості вчителів, які їм потрібно наймати. Власне, ціль оптимізації слід розуміти як частину завдання підвищення якості освіти та можливостей життя громадян у містах шляхом кращого та ефективнішого використання бюджетних коштів.

З урахуванням вищесказаних проблем для реалізації державної політики розвитку освіти в Кагарлицькій територіальній громаді, ми зробили SWOT – аналіз факторів впливу на проблеми. У таблиці зазначені можливості та загрози – це зовнішні чинники, які можуть вплинути на якість освіти в довгостроковій перспективі (табл. 2.1).

Незважаючи на численні проблеми, освіта є одним із найкращих прикладів децентралізації, що стимулює швидке зростання громади. У рамках цих змін місцева громада зіштовхується з багатьма проблемами, включаючи створення ефективного місцевого управління освітою для задоволення освітніх потреб на високому рівні.

Таблиця 2.1

SWOT - аналіз факторів впливу на проблеми реалізації державної політики розвитку освіти

Сильні сторони	Слабкі сторони
- реалізація державної політики у сфері освіти; - концентрація уваги, ресурсів та зусиль на найбільш значущих проблемах розвитку системи освіти; - діюча система освіти: відділ освіти, молоді та спорту, заклади дошкільної, загальної середньої освіти; - забезпечення ефективної системи розвитку професійної компетентності педагога; - інноваційний розвиток закладів освіти	- недостатнє фінансування галузі освіти; - наявність закладів загальної середньої освіти, які потребують реорганізації через низьку наповнюваність та слабку навчально-матеріальну базу; - небажання педагогічних працівників змінювати стиль викладацької діяльності у відповідності до Концепції Нової української школи; - недостатня ініціативність та самостійність закладів освіти.

Закінчення таблиці 2.1

Можливості	Загрози
- створення єдиного освітньо-інформаційного середовища для якісної освіти; - створення умов для інноваційного розвитку закладів освіти; - оптимізація мережі закладів освіти; - створення сприятливих умов для гармонійного розвитку учнів, їх здібностей, підготовки до самостійного життя; - активна зацікавленість батьків у підвищенні якості надання освітніх послуг; - покращення матеріально-технічної бази закладів освіти; - подолання відомчої неузгодженості у вирішенні проблем освіти і виховання	- зниження престижу освіти та престижності педагогічної праці; - руйнування системи виховання підростаючого покоління; - розповсюдження соціально-негативних явищ в дитячому та молодіжному середовищі; - вірогідні зміни потреб та переваг батьків (замовників освітніх послуг); - формалізм у роботі посадових осіб, керівних кадрів, педагогічних працівників.

Джерело: Складено автором.

Освіта є ключовою ланкою у визначенні рівня розвитку громади, регіону та цілої країни, адже якісна освіта сприяє формуванню освіченого суспільства. Освіта є однією з передумов сталого розвитку та найважливішим інструментом ефективного управління та прийняття розумних рішень.

Основною проблемою реалізації державної політики України у сфері стимулювання розвитку цифрових технологій (діджиталізації) є фрагментарність, брак системності, послідовності, завершеності, узгодженості між ухваленням нормативно-правових актів і подальшою розробкою механізмів їх реалізації.

Отже, проблеми розвитку освіти потрібно вирішувати вже зараз, тому що якщо не вирішувати проблеми, які вже є, то не має сенсу починати вирішувати інші, тому що всі вони повернуться. Адже система освіти має великий вплив на розум, думки та почуття дитини. Розвиток сучасної структури галузі освіти має забезпечити оптимальні умови для функціонування та розвитку системи освіти та всіх її підсистем, впровадження різноманітних освітніх моделей, існування навчальних закладів різних типів і форм власності, забезпечення якісних освітніх послуг громадянам.

2.2. Розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою та оцінка їх ефективності

Найважливішим завданням освітніх закладів Кагарлицької об'єднаної територіальної громади є виховання громадян із почуттям національної гідності, готових жити і працювати у демократичній, правовій, європейській державі, якою повинна стати і обов'язково стане Україна. Для виконання цього завдання необхідне удосконалення змісту та методів особистісно зорієнтованого навчання через децентралізацію та перехід від державного до громадсько-державного управління освітою на всіх рівнях.

Необхідно по-новому визначити мету навчання і функції навчального процесу. Сьогодні, як ніколи раніше, актуальні два завдання: виробити в дитини уміння, навички і бажання навчатися впродовж життя, щоб завжди бути конкурентоспроможною, а також навчити її того, що стане основою, методологією життя та діяльності людини в цілому. Забезпечити індивідуальну й самостійну роботу учня, перебудувати зміст і методики навчання (з орієнтацією на компетентність), і тоді матимемо людину, для якої знання - фундамент життя. Суспільство таких людей і буде знаннєвим суспільством.

У рамках програми «Пілот 24» розроблено спеціальну програму професійного зростання вчителів, за якою кожна школа отримала додаткову допомогу спеціаліста з розвитку вчителів. Адже першими запроваджують зміни директори шкіл та вчителі. Для досягнення по-справжньому нового рівня освіти педагогічний колектив повинен не лише навчати учнів шкільної програми (навіть за сучасних технологій та нещодавно відремонтованих класів), а й справді знаходити спільну мову з молодим поколінням, розуміти новітні методи навчання та бути ефективними проектними менеджерами [6].

На нашу думку закладам загальної середньої освіти Кагарлицької громади вже зараз потрібні зміни для покращення роботи закладів, а саме:

1. Активні вчителі можуть об'єднуватися в так звані неформальні кластери, організовувати заходи для себе та своїх колег, ділитися методами з цікавими спікерами. У разі, якщо їх не влаштовують існуючі формальні методи, вони можуть сформулювати неформальну ініціативу зі створення спільноти в соціальних мережах для обміну досвідом, ідеями, новими кейсами тощо.

2. Навчайтеся з найкращим досвідом. Вчителі можуть подавати документи на різні програми, гранти та стажування. Зараз достатньо можливостей в Україні та за кордоном. В першу чергу слід підписатися на професійну розсилку, приєднатися до спеціальних груп у соціальних мережах і вони будуть отримувати оголошення про всі можливості. Вчителі, що були активними та проявили себе на протязі року можуть пройти стажування в іншій області, а то і закордоном. В період стажування, вони можуть обмінятися з колегами навчальними планами, методами викладання тощо.

3. Необхідно залучати батьків до освітнього середовища. У кожному класі, школі є батьки різних сфер та різних професій. Їх можна брати на майстер-класи, екскурсії та неформальні тематичні вечори. Пропонуємо, декілька варіантів залучення батьків до освітнього процесу:

- ✓ Зустріч один на один з батьками на відміну від батьківських зборів, регулярні батьківські збори – це практика, яка нечасто використовується в школах, хоча вона надзвичайно важлива в процесі спілкування з батьками. Протягом перших кількох тижнів навчання вчитель збирає шкільні оцінки дитини, уривки шкільного життя та зразки його робіт у портфоліо. Це портфоліо буде відображати зростання дитини протягом навчального року. Готуючись до зустрічі з батьками, вчителі повинні переглянути всі нотатки, записи розвитку дитини, попередні звіти про такі зустрічі, коментарі батьків тощо. Записки

вчителя мають містити запитання про улюблені заняття дитини, її найкращих друзів, спостереження за досягненнями дитини в різних сферах її розвитку.

- ✓ Батьківська кімната - це окреме та особливе місце для зустрічі з батьками, зі столами та стільцями для дорослих, м'якими меблями, книжковими полицями. Створивши батьківську кімнату, школа продемонструє своє серйозне ставлення до ролі батьків та важливості роботи з ними.
- ✓ Інші форми спілкування з батьками, такі як:
 - Щотижневий або щомісячний інформаційний бюлетень з інформацією про всі види діяльності, до яких залучені діти.
 - Зустрічі групи батьків, які можуть планувати волонтерську діяльність для класу чи школи.
 - Обмін книжками: батьки та вчителі можуть ділитися книгами про цікаві методи навчання та виховання. Обмін книгами може супроводжуватися формуванням подальших дискусійних груп – або фізично, або через соціальні мережі.
 - Святкові заходи за участю дітей, вчителів та батьків можуть бути організовані з різних приводів - історичних подій, важливих для громади подій, сезонних свят, подій шкільного життя тощо.

4. Слід більше вчити, таким чином батьки та всі зацікавлені сторони можуть отримати всю вичерпну інформацію про стан школи, а саме: фінансування, ремонт, звернення до міськради, заплановані заходи тощо. Можна приєднатися до батьківського комітету школи та проявити ініціативу. Перш ніж щось змінити в школі, батьки повинні вивчити якомога більше інформації. Якщо вони не можуть отримати інформацію за допомогою усного запиту, можна подати письмовий запит. Тоді вони отримають всі копії, таблички, а також розрахунки.

5. Батьки можуть організувати громадський контроль за всіма напрямками роботи школи: харчуванням, фізкультурою, утриманням та багатьма іншими важливими речами. Наприклад щодо контролю за харчуванням дитини пропонуємо

створити Е-програму на базі технології блокчейн. Створити на сайті кабінет, до якого зможемо зайти хтось із батьків та переглянути інформацію, яка їх цікавитиме. В кабінетах буде розміщуватиметься інформація за кожен день і батьки знатимуть, чи їхня дитина снідала чи обідала в школі. А також можна буде переглянути шкільне меню для батьків учнів.

6. Залучення ресурсів. Сьогодні в Україні та світі є багато можливостей у школах та дитсадках. Залучення капіталу, обладнання, спеціалістів – це все сьогодні реально. Потрібно стежити за освітніми сайтами, знати всі можливості та вчасно подавати заявки. Якщо це стосується залучення коштів для реалізації певного проекту, необхідно публічно оприлюднити публічно на різних сайтах назву проекту та тексту до нього (максимально просто та змістовно донести ідею, щоб зацікавити доброчинців).

7. Керуйте по-новому. Директори мають можливість запровадити нову модель управління, де вчителі та батьки будуть залучені до прийняття рішень та вирішення проблем. Разом можна зробити набагато більше.

8. Виконуйте свою роботу прозоро. Непорозуміння між директорами, вчителями та батьками часто спричинені певною непрозорістю шкільних процесів. Директори, які зроблять усю цю інформацію прозорою, будуть успішними: вони розмісять все в батьківських групах на дошках оголошень, сайтах та соціальних мережах. Щоб фінансування шкіл було прозорим, і батьки знали, на що дають гроші і чи є в цьому потреба, в Україні була створена платформа Openschool.in.ua, яка реалізується за підтримки Антикорупційної ініціативи ЄС. Заклади освіти можуть приєднатися до даної системи відкритих бюджетів шкіл. На сайті можна побачити дані про надходження та витрати шкіл, які зареєструвалися в системі. Там же батьки можуть дивитися, чи формував директор бюджетний запит на певну потребу (тобто чи звертався в управління освіти про фінансування), чи виділялися на неї кошти з місцевого бюджету, і вже тоді вирішувати, чи перераховувати гроші.

9. Створення епіцентру життя для учнів. Часто шкільні приміщення після уроків простоюють. Це не стосується спортзалів та актових залів, проте у школі є ще багато кімнат, які залишаються порожніми. Проте в цих приміщеннях можна організовувати зустрічі мешканців, тренінги, семінари, курси та багато чого іншого. На сайті шкіл можна щотижня, місяця проводити опитування з урахуванням побажань щодо тематики зустрічі учнів різних класів, задля влаштування персональних зустрічей або онлайн - зустрічей зі спікерами на теми, що найбільше цікавлять учнів. Таким чином школа буде зацікавлювати молоде покоління навчатися та дізнаватися щось нове від досвідчених людей.

Для виконання державної політики у галузі освіти, створення належних умов для здобуття громадянами освіти відповідно до освітніх потреб особистості та її індивідуальних здібностей і можливостей, забезпечення їх права відповідно до законодавства України та опосередкованого впливу розвитку освіти на сталий розвиток громад велике значення має стратегічне бачення розвитку освіти в громаді. Формування цього бачення має керуватися наступними принципами:

- урахування місцевих специфічних обставин; підтримувати баланс між інтересами та потребами всіх учасників і партнерів;
- партнерство (співпраця з місцевою владою та іншими організаціями – єдиний реальний спосіб досягнення стратегічних цілей освіти);
- навчання в дії – це сфера зростаючого попиту на конкретні уроки та інструменти, які можна запозичити, адаптувати та застосувати.

Таким чином, реалізація комплексу заходів щодо удосконалення якості освіти забезпечить зацікавленість учнів до навчання, а вчителів до професійного викладання. Оскільки, освідчене молоде покоління – це наше майбутнє. Саме ми визначаємо, що любитимуть, чим будуть захоплюватися і чим пишатимуться через кілька десятиліть діти. Школа – це частинка життя, яка завжди буде у пам'яті дитини, тож нам необхідно постійно вдосконалювати систему освіти, заради майбутнього наших дітей.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного аналізу реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації можна зробити ряд висновків:

1. Система освіти постійно розвивається, що характеризується постійним оновленням і саморозвитком. Основною метою інноваційної освіти є підтримка та розвиток креативності дитини. Освіта була і буде найвищим пріоритетом нації та основою індивідуального, соціального та національного розвитку. Тому побудова ефективної якісної системи освіти є об'єктивною вимогою часу. Аналізуючи підсумки минулого навчального року, бачимо, що за активної підтримки органів місцевого самоврядування та батьків взаємопідтримка не лише забезпечила стабільну роботу галузі, а й досягла реальних успіхів у модернізації окремих навчальних підрозділів. Освітні реформи тривають, а початкова школа зазнає кардинальних змін. За активної підтримки держави, органів місцевого самоврядування в усіх закладах загальної середньої освіти Кагарлицької громади створено новий освітній простір: нове навчальне обладнання, духову шкафу, сенсорні поверхні, змішувачі, лобзики; сучасні програмні та технічні засоби навчання: ноутбуки, копіювальна техніка тощо.

2. Вчителі, які працюють за програмою «Нова українська школа», проходять підготовку та перепідготовку на базі районних та обласних локальних центрів. Ця робота спрямована на підвищення професійної майстерності вчителів та вміння засвоювати нові інноваційні технології та методи навчання. Сьогодні вчителі мають можливість навчати, самостійно планувати навчальну діяльність та будувати індивідуальні освітні траєкторії для учнів. Щодо дітей, то вони не потребують перебудови – на їх чекають приємні зміни: вміння навчатися за допомогою ігор, скорочення предметів, нове освітнє середовище, активні перерви, ігри. У відповідь на вимоги модернізації вчителі та адміністрація навчальних закладів активно

проводять переобладнання та переоснащення навчальних місць. Педагоги разом з батьками свідомі до того, що сучасна школа має бути затишною та безпечною, а кожен клас - носити риси індивідуальності. Навчальний простір повинен бути облаштовуваний так, щоб задовольнити індивідуальні потреби кожної дитини та сприяти роботі в малих групах.

3. Проблеми закладів освіти Кагарлицької громади стосуються малокомпетентних навчальних закладів в селах, а також кадрове забезпечення в цих школах. Такі школи є неефективними та тягнуть на себе великі суми витрат з бюджету громади. Ці на витрати на освіту гальмують й інші сфери життя громади. Для того щоб зекономити кошти та покращити систему освіти таким закладам слід приєднатися до опорних шкіл у районі. Тому, що опорні школи мають ряд переваг, таких як: якісний викладацький склад; конкурентоспроможні заробітні плати вчителів; професійний розвиток вчителів; підвезення учнів; якісна освіта; позашкільна та спортивна діяльність; інклюзивний компонент і т.д. Основними аргументами для учнів є кращі освітні можливості в опорних школах з кращим матеріально-технічним забезпеченням; підвищення результатів навчання та Зовнішнього Незалежного Оцінювання.

4. Таким чином в сучасних реаліях необхідно по-новому формувати освітнє середовище, а саме: визначити її мету та функції. Відповідно до цього, було розроблено комплекс заходів щодо покращення реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації: необхідно постійно вдосконалювати навички професійної компетентності вчителів; сприяти ефективній комунікації між батьками та вчителями; прозоро виконувати роботу у всіх шкільних процесах; створення сприятливого середовища в навчальних закладах для того, щоб учні із задоволенням хотіли відвідувати школи; організовувати цікаві зустрічі, тренінги, семінари зі висококваліфікованими спікерами на різні теми. Завдяки реалізації запропонованих нами заходів навчальні заклади підвищать свій рейтинг серед інших навчальних закладів, а також стануть фундаментом для майбутніх професіоналів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні питання реформування освіти в Україні : монографія / за ред. С.Л. Лондара; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2018. 246 с.
2. Биков, В. Ю., Спірін О. М., Пінчук О. П. "Проблеми та завдання сучасного етапу інформатизації освіти." Наукове забезпечення розвитку освіти в Україні: актуальні проблеми теорії і практики (до 25-річчя НАПН України) (2017). С. 191-198.
3. Бондаренко Н. В., Косянчук С. В. Розвиток життєвих компетентностей старшокласників засобами підручника української мови. Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць. Київ, 2018. Вип. 21. С. 44–56.
4. Бондаренко, Н. В. "Українська нова школа у контексті світових трендів освіти". (2019). С. 304-316.
5. Гаращук О. В., Куценко В. І. "Імператив забезпечення якісної освіти—найефективніших інвестицій у майбутнє країни." Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство 19 (1) (2018): 65-69.
6. Електронна газета : Кагарлик City / Новини Кагарличчини. URL: [Кагарличчина – Кагарлик.City \(kagarlyk.city\)](http://kagarlyk.city).
7. Жерновникова О. А. Психологічний аспект реалізації дистанційних освітніх технологій у навчальний процес майбутніх учителів математики. Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Бердянськ, 2017. Вип. 2. С. 219-225.
8. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України про освіту щодо організації інклюзивного навчання». URL: <http://www.zakon3.rada.gov.ua/rada/show/1324-18>.
9. Застрожнікова І., Безугла Л. Майбутнє освіти в територіальних громадах: покращення кадрового потенціалу та оптимізація шкільних мереж. Економіка та суспільство, 2022 (35).

10. Застрожнікова І.В. Трансформація національної освітньої системи в умовах децентралізації. Державне управління та місцеве самоврядування. 2019. № 4(43). С. 44–49.
11. Зеленова Л., Кравченко Т. Розвиток критичного мислення здобувачів освіти – вимога часу. Українська мова і література в школі. 2019. № 1. С. 17–21.
12. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років (проект) / URL: <http://www.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>
13. Малишко В.В., Макарчук І.М., Гордієнко Ю.В. Фінансування освіти в Україні / Економічний вісник університету. 2018. Вип. 38. С. 132–139.
14. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України ; [ред.кол.: В. Г. Кремень (голова), В. І. Луговий (заст. голови), А. М. Гуржій (заст. голови), О. Я. Савченко (заст. голови)] ; за заг. ред. В. Г. Кременя. — Київ : Педагогічна думка, 2016. — 448 с. — Бібліогр.: с. 21. — (До 25-річчя незалежності України).
15. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch2016/konceptczyia.html>.
16. Ногас Н. "Державна політика у галузі освіти України: сутність та зміст." Актуальні проблеми правознавства 1.1 (2020). С. 87-95.
17. Онищук Л. А. Нова українська школа: реалії та перспективи. Український педагогічний журнал, 2018, 1. С. 47-53.
18. Освіта в Україні : виклики та перспективи: інформаційно-аналітичний збірник / МОН та Державна наукова установа Інститут освітньої аналітики.—Київ (2020).
19. Офіційний веб-портал Кагарлицької міської ради / Відділ освіти Кагарлицької міської ради / Бюджетні програми (2021). URL: [Бюджетні програми \(osv.org.ua\)](http://osv.org.ua)
20. Офіційний веб-портал Кагарлицької міської ради / Новини загальноосвітніх закладів міста / URL: <http://kagarlyk-mrada.gov.ua/pages/p1819>.
21. Про освіту : Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX (Редакція станом на 01.05.2022).

22. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Голос України. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22.
23. Рекомендації щодо застосування критерії оцінювання якості освітньої програми/ Затверджено Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти 17 листопада 2020 року: /ТОВ «Український освітянський видавничий центр «Оріон»». – К., 2020. – 66 с.
24. Сергєєва, І. Ю. "Інклюзивна освіта в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення". Рекомендовано до друку навчально-методичною радою ВП «Лисичанський педагогічний коледж Луганського національного університету імені Тараса Шевченка» (Протокол № 5 від 27 листопада 2020 року).
25. Сидоренко, В. В. "Реформування системи підвищення кваліфікації керівників навчальних закладів в умовах реалізації концепції «Нова українська школа»." (2017) С. 148-153.
26. Слюсар С. Т. Проблеми галузі освіти у формуванні лідерського потенціалу молоді об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Управління соціально-економічними трансформаціями господарських, 2019, С. 348.
27. Стратегія розвитку освіти в громаді : практичний poradник. / Мархлевські В., Процак О. — К., 2018. — 56 с.
28. Тернавська В. М. Принципи сучасної правової політики України. Правова держава. 2018. № 32. С. 51-56.
29. Тернавська, Т. А., Журат Ю. В. "Дистанційне навчання у період карантину: переваги та недоліки." (2020).
30. Тицька Я. О. Державна політика у сфері освіти: правовий аспект. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. № 2. С. 55-60.
31. Щокін Р. Г. Мета і цілі державної політики у галузі освіти: сучасний стан бачення проблеми. Право. 2017. № 3. С. 41-46.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу
студентки 4 курсу ФЕМП КНТЕУ освітнього ступеня бакалавр
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне управління та адміністрування»
Гузій Сніжани Олегівни
на тему «Реалізація державної політики розвитку освіти в умовах
діджиталізації»

Представлена на рецензію випускна кваліфікаційна робота носить актуальний характер, вирізняється своєчасністю, оскільки присвячена питанням реалізації державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації. Роботу виконано на прикладі Кагарлицької об'єднаної територіальної громади.

Метою дослідження є розроблення комплексу заходів щодо реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел.

Перший розділ присвячено аналізу сучасного стану розвитку освіти в м. Кагарлик та оцінюванню ефективності реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації.

У другому розділі визначено проблеми реалізації державної політики розвитку освіти Кагарлицькою міською радою в умовах діджиталізації, що дало можливість розробити комплекс заходів щодо її удосконалення.

Зміст та структура випускної кваліфікаційної роботи відповідають вимогам, які висуваються до робіт на здобуття освітнього ступеня «бакалавр», усі розділи виконано з дотриманням діючих стандартів.

Ілюстративне супроводження роботи полегшує сприйняття і свідчить про наполегливість у збиранні та обробленні статистичного матеріалу.

Випускна кваліфікаційна робота відповідає вимогам, виконана у повному обсязі та може бути допущена до захисту.

Рецензент
кандидат економічних наук,
доцент кафедри економічної теорії
та конкурентної політики ДТЕУ

В.В. Хрустальова

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Гузій Сніжана Олегівна (ПІБ), повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Реалізація державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«29» травня 2022 року

 (підпис)

Згода

Я, Гузій Сніжана Олегівна, цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: “ Реалізація державної політики розвитку освіти в умовах діджиталізації ” несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Державного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

«29» травня 2022 року

Підпис

(Гузій С.О.)
Прізвище, ініціали